

Úr útheimi við Hans Holm

Val í Russlandi! (framhald)

Nú eftirkomarar hjá kommunistunum í Eystur-europa og fyrrverandi Sovjetsamveldinum hava havt so stóra framgongd við valini í seinastuni í flestu londunum har eysturi, er vert at spyrja, hvønn týðning hetta kann fara at fáa fyrri framtíðina hjá hesum londum, og hvønn týðning tað kann fáa fyrri alheimspolitikkin. Fara hesi lond at venda aftur til ta politisku skipan, tey høvdu fyrr, fara tey at innføra planøkonomiska skipan aftur, og fara tey at venda sær politiskt og hernaðarlaga ímóti Vesturheiminum?

Svarini upp á hesar triggjar spurningar eru uttan iva í øllum førum: Nei! Vit skulu minnst til, at hesir umrøddu eftirkomarar kommunistu hava ein heldur annarleiðis hugburð enn maktavarnarir í fyrrverandi kommunistalondunum við tað, at teir allir høvdu til teir broytingarhugaðu politikararnar tá (reform-kommunistar), ella teir høvdu samhuga við teimum. Fyri tað næsta eru teir valdir inn á ting ella til at stýra av fólki, sum hava havt allan rætt til at velja tann, tey vilja. Teir gomlu kommunistisku maktavarnarir vóru væl bert í lítlan mun settir til at stýra landi og fólki við frium valum.

Eisini mugu vit minnst, at til fyrri umleið 70 árum síðan vóru bert heilt fá av hesum londum sjálvstøðug. Tey flestu vóru antin partar av øðrum ríkjum, t.d. Eysturrikska-Ungarnska Keisaraveldinum, ella bytt sundur millum fleiri ríki sum t.d. Pólland. Afturat hesum skulu vit minnst til, at tey – fyrrverandi Tjekkoslovakia undantikið – ikki hava havt parlamentariskt demokrati, soleiðis sum vit kenna tað úr Vestureuropa og aðrastaðni, sum politiska stýrisskipan, og tí eru óvön við ta tankagongd, sum liggur aftan fyrri hesa skipan. Vit her vestan fyrri brúktu nógv ár til at venja okkum til tankan, at vit øll vóru líkaverdir meðborgarar, og at politiska ábyrgdin tí í seinasta endanum er okkara. Skulu tey eystan fyrri brúka líka langa tíð til hetta, kunnu vit ikki rokna við, at skipanin verður vælvirkandi fyrr enn um miðjuna av næstu öld.

Tá ið tað snýr seg um búskapin, er ongin ivi um, at her vendist ikki aftur frá tí liberalu marknaðarskipan, sum hesi lond hava innført meira ella minni øll. Sjálvt sosialista- og kommunistaflokkarnir siga seg allir at ganga inn fyrri hesi skipan, einasti munur millum teir og aðrar flokkar – sum, í parantes sagt, eru líka so óvanir við parlamentariskt demokrati sum áður nevndu flokkar – er ferðin, ið skal nýtast til at gjøgnumføra skipanina við. Og annars standa tey í rað og rekkju klár at sleppa inn í ES, har politikarar í hvussu so er sigast ganga inn fyrri liberalum búskapi og frium marknaðarkreftum.

Sum svar upp á triðja spurningin, nýtist okkum bara at minna á, at øll eystureuropeisku londini uttan fyrri gamla Sovjetsamveldið og teir triggir baltisku statirnir royna at gerast limir í NATO. Annars er hernaðarlaga hóttanin lítill haðani og úr Russlandi av einari einfaldari orsök: búskapurstaðan er so vánalig, at samfelagið hevur ikki ráð at halda materialað so frægt við líka, at allir partar av hernaðarmegini fáa arbeitt í senn. Ein stórus partur av flogførunum hjá russiska hernaðarvaldinum sleppur ikki á flog, ein stórus partur av skipunum í hernaðarflotanum fáa ikki siglt, og sjálvt lóður til kanónir og byrsur er mangelvøra. Hvussu staðan er á hesum øki, hevur millum annað vist seg í stríðnum í Tjetjenia. Hóast tjetjenar bert eru uml. 2 milliónir fól, gongst illa hjá risastóra russiska herinum at berjast teir niður. Og aðrastaðni í landinum, har ikki-russisk fólkasløg hava tikið sær stórri ella minni sjálvræði, hava russar latið sum onki út frá tí sjónarmiði, at tað vil krevja meiri orku at fáa hesi fólk at makka rætt, enn teir eiga í lötuni.

Varaløgmaður í Hetlandi, James Smiht, í miðjuni saman við tveimum av ovastu embætismonnunum í hetlandsku heimastýrinum, Malcolm Greene høgrumegin og Alistair Cooper, vinstrumegin. Mynd jan

Hetlendingar vilja tosa um oljusamvinnu

Nú oljuvinnan er við at mennast í økinum millum Føroyar og Hetland eru hetlendingar sinnaðir at taka upp ítökiligt sam starv við føroyingar. Teir vilja bjóða okkum at brúka stóra oljuterminalin Sollom Voe í Hetlandi.

I gjár kom tann hetlandski "løgmaðurin" á vitjan í Føroyum. Talan er um ovasta leiðaran í Hetlandi, Lewis Smith, sum er convener í Hetlandi, ið kann sammetast við okkara lögmann.

Saman við honum er varamaður hansara, James Smith og tveir ov ovastu embætismonnunum í Hetlandi, Malcolm Greene og Alistair Cooper.

Tað eru hetlendingar, sum sjálvir hava ynskt at vitja í Føroyum og herfyri fingi teir innbjóðing frá lögmanni at koma henda vegin.

Ein av orsøkunum til at hetlendingar fegnir vilja tosa við føroyingar er menningin av oljuvinnuni vestan fyrri Hetland.

Síðani tøkni- og teknískir hefur ment seg seinastu árin við eitt nú serstøkum framleiðsluskipum, sum avloysa stóru oljupallarnar, verður nógv olja nú flutt beinleiðis inn á meginlandið og ikki eins og áður lógd upp í Sollom Voe oljuterminalinum í Hetlandi. Eisini verða leiðingar á havbotninum brúktir í stórri mun, soleiðis at arbeiðsplássi og inntøkur hjá hetlendingum í oljuvinnuni í Norðsjónum eru í vanda.

Tí eru hetlendingar farnir at vísa økinum millum Føroyar og Hetland stóran ans og vóna teir, at gongdin í hesum økinum eisini kann koma Hetlandi til góðar. Herfyri tapti Hetland í fyrsta "slagid", tá BP avgjórði at flyta oljuna frá fyrstu oljukelduni vestan fyrri Hetland, Foinaven, til oljuterminalin Flotta í

Orknoygggjunum.

A oljumessuni í Aberdeen í fjør nýtti Sosialurin høvi til at tosa við hetlendingar um hesar spurningar og settu teir tá ynski fram um at koma til Føroya fyrri at tosa um møguleikarnar at fáa eitt samstarv í lag.

Hetlendingar, sum hava drúgvur royndir í oljuvinnuni, bjóða føroyingum samstarv. M.a. vilja teir bjóða okkum, verða oljukeldur funnar á Føroya-leiðunum, at brúka stóra oljuterminalin í Sollom Voe. Teir halda hann liggja sera væl fyrri, verða oljukeldur funnar stutt frá markinum. Soleingi eingin infrastruktur t.v.s. rørleiðingar eru í økinum, og soleingi føroyingar ikki hava møguleikar at leggja oljuna upp í Føroyum, tá er Sollom Voe so upplagt at brúka hjá føroyingum.

Undir vitjanini í Føroyum fara hetlendingarnir at hitta lögmann og landsstýrið. Teir fara at hava fundir við Føroya Oljuvinnu og umboð fyrri arbeiðsgevarafelagið. Eisini verður fundur við oljuvinnutegningina.

Men talan verður ikki bara um at hitta umboð fyrri vinnulív og politikarar, høvi verður eisini at vitja í Norðurlandahúsinum og í Listaskálanum.

jan

A Sollom Voe, oljuterminalinum í Hetlandi standa teir við opnum ørnum og biða eftir føroysku oljuni

Sethús til sølu

Sethús, Reynstún 12, Argir, verða við hesum lýst til sølu.

Grundtøki: 588 m²
Húsavidd: 88 m², loft 55 m², triggjar innrættaðar hæddir
Byggiár: 1980

Áhugað kunnu venda sær til P/F Føroya Banka, Tórshavn, tlf. 11350, lokal 1410 ella 1411.

FØROYA BANKI